

היטלריוגנד

(Hitlerjugend, HJ; 'נערי היטלר'). שמה של תנועת הנוער הנציונל-סוציאליסטית. ראשיתה ב-1922, ב'פלוגת סער של צעירי אדולף היטלר', שהיתה פלג בס"א, וב-1926 הוסב שם התנועה לה'. היא היתה אז תנועה שנועדה לנערים בלבד, אך ב-1928 נפתחו שעריה גם לנערות, שאורגנו בארגון נספח, וביוני 1930 הסב את שמו ל'ברית הנערות הגרמניות' Bund (Deutscher Mädel, BDM).

ב-1931 מונה בלדור פון שירך למנהיג הנוער במסגרת התנועה הנאצית. שירך חתר לארגן את ארגוני הנוער השונים במפלגה בסמכות ריכוזית אחת. בין הארגונים הללו היו, נוסף ל'ברית הנערות הגרמניות', גם 'ברית התלמידים הנאצים' ו'פרחי האומה הגרמנית' (Deutsches Junvolk). ואכן, ביוני 1933 מונה שירך למנהיג הנוער של הרייך השלישי (Reichsjugendführer). כבר ב-1935 היה ה' ארגון גדול מאוד, והקיף כ-60% מכלל הנוער בגרמניה. ב-1 בדצמבר 1936 פורסם חוק המחייב את כול בני 10 עד 18 להשתייך ל'ארגון נוער המדינה' (Stadsjugend). לשורות ה' נתקבלו בני עשר ומעלה, והיו בתנועה שתי שכבות גיל: השכבה הראשונה נועדה לבני 10-14, והשנייה לבני 14-18. המבנה הארגוני שקבע שירך היה צבאי: כיתות, מחלקות ופלוגות. הפלוגות היו מאורגנות ביחידות טריטוריאליות, מושתתות על הגאו (Gau), מונח של הנאצים לחלוקת המישנה של גרמניה למטרות ארגוניות של המפלגה; איזור, נפה), תת גאו (Untergau), גאו על (Obergau) ארגון הגאו (Gauverband) ולבסוף 'הנהגת נוער הרייך' (Reichsjugendführung). ענייני 'ברית הנערות הגרמניות' היו מסורות לטיפול של הממונה האחראית (Reichsreferentin) (BDM) שהיתה בעלת סמכות רחבה.

קיומו של ה' ואירגונו היו למעשה תוצאה ישירה של האידיאולוגיה ההיטלרית, שראתה בדור הצעיר את העתודה העתידה לקיים את 'הרייך בן אלף השנים'. לפיכך עמד במרכז התורה החינוכית של הנאצים האנטי-אינטלקטואליזם של היטלר, והדרישה לחישול גופני על חשבון טיפוח הכישורים הרוחניים-העיוניים. אחד העקרונות החשובים בחינוכו של האדם הנאצי התבטא בהפעלתו המתמדת ובדירבון מתמיד לאקטיוויזם. שיטה זו הופעלה על הצעיר מרגע היכנסו לשורות ה' בהיותו בן עשר ועד היותו לחייל או לאיש ס"ס. הוא צויד לא רק במדים אלא גם בפגיון. בהגיעם לגיל 19 גוייסו הצעירים לשירות חובה לעבודה למען הרייך (Reichsarbeitsdienst). בעת השירות הוא הושם הדגש בעבודה גופנית ובתרגול של משמעת-ברזל, ובמסגרתו סודרו אלפי צעירים בעבודה חקלאית. מיד בגמר שירות החובה לעבודה השתלבו הצעירים בשירות פעיל בצבא. כך עלה בידי המפלגה הנאצית להטיל את מרותה ואת פיקוחה על הצעירים הגרמניים מבני עשר ועד בני 21.

מטרות 'ברית הנערות הגרמניות' לחינוך חברותיה ולעיצובן היו מושתתות על האידאל הנאצי ביחס לאשה, דהיינו, האידיאל הגזעי. הערכים שביקשו לטעת בנערות ושהן אמורות היו לשאוף אליהן היו ציות, מילוי חובה, נכונות להקרבה, משמעת ושליטה בגוף. שני שלישים מהזמן שבמסגרת ה'ברית' הוקדשו לספורט ושליש לאידיאולוגיה. המטרה העיקרית בעיצוב הנערות היתה להכשירן להיות אימהות לילדים בריאים מבחינה גנטית, שאותם יחנכו ברוח הנציונל-סוציאליזם. בחברות ה'ברית' הוחדרה 'גאוות גזע' ומודעות להיותן 'נשים גרמניות' שאין להן כול מגע וקשר עם יהודים.

בעת המלחמה הלכה וגברה מעורבותה של 'ברית הנערות הגרמניות' במאמץ המלחמה, וזאת על-חשבון החינוך האידיאולוגי. האינדוקטרינציה המדינית והאידיאולוגית הנאצית של הצעירים, במסגרת ההי', היתה חזקה ומשכנעת יותר מאשר ב'ברית הנערות'. הפעילות היזומה של הצעירים בהי' דחקה את החינוך הפורמלי לקרן זווית, וגרמה את ריחוקם מחיק משפחתם, שלא אחת היו בה הצעירים תעמלניה של המפלגה הנאצית ואף משגיחיה. האינדוקטרינציה של הרעיונות הנאציים נעשתה באמצעות תעמולה שכללה את כלי התקשורת. בשיטות פסיכולוגיות מחוכמות עשו נפשות לעניין ההי' בנוער הגרמני. הסרט 'Hitlerjunge Quex' הוא דוגמה מאלפת לשטיפת מוח של הנאצים. הסרט הופק בשנת 1933, ומתאר את תולדותיו של צעיר שנתפס לרעיונות הנאצים.

רבים מאותם צעירים ששוכנעו ונשבו לרעיונות הנאציים בעת חברותם בתנועת הנוער וספגו בחינוכם ובפעילותם את ארס השנאה ליהודים, היו בהתבגרם למבצעי 'הפתרון הסופי' ולרוצחים מתוך דבקות באידיאולוגיה הנאצית.